

CYETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti

vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,

mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

VSEBINA 6. ZVEZKA.

XXV. leto papeštva Leona XIII.	161.
Svetega očeta pismo o odpustkih za svetovne tretjerdnike	165.
Kazalo novih odpustkov Tretjemu Redu podeljenih	166.
Mesec oktober. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.	
Osemnajsti dan O posebni modrosti sv. Frančiška	169.
Čednosti bl. Marije Krescencije Kaufbajrenske.	
VI. pogl. Kako goreče je čistila Mater božjo, angelje in svetnike	174.
Društvo za zidanje frančiškanske romarske cerkve na Tersatu	181.
Dostavek k čast. g. D. Janeža nasvetom o širjenju tretjega reda.	185.
Pomagajmo vernim dušam v vicah.	187.
Življenje sv. očeta Frančiška, sestavljeno v 13. stoletju (Dalje.)	190.
Priporočilo v molitev	191.
Zahvala za vslišano molitev	192.

V GORICI
Hilarijanska tiskarna
1901.

Knjižne novosti.

Molitvenik za gojenke zavoda šolskih sester iz tretjega reda sv. Frančiška v Mariboru. 1900. — Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru; mehko vezan stane 1 K 20 h., v platno z erdečo obrezno 1 K 60 h, v usenju z zlato obrezno 2 K., po pošti 10 h. več.

Prav lična knjižica v sploh dobri slovenščini. Prestave seveda niso vse nove, niti vse enega vira; zato se ne čudimo nedoslednostim. V nekaterih primerih je latinski konjunktiv prav nadeščen s futuro, kaker: „vodi njih (prav bi bilo: jih) po potu večnega življenja, da bodo s tvojo pomočjo, kar je tebi prijetno želeli“... ali: „užgi naša srca z ognjem svetega Duha, da ti bomo s čistim telesom služili“... V drugih primerih se je ohranila napačna prestava se sedanjikom: „daj meni in vsem, kateri te ljubijo, milost, da svoje meso iz ljubezni do tebe križamo“... ali: „sprosi meni in vsem svojim otrokom od svojega božjega Sina milost, da zavoljo njegovih in tvojih bolečin vedno sovražimo greh“...

Nedolžnim srcem. Pesmi s slikami. Zbral Anton Kržič. (Ponatis iz Vrta in Angeljčka). V Ljubljani, 1901. Založilo društvo „Pripravniški dom“. — Cena 1 K 20 h.

Ljubi nedolžni mladini bo delala ta knjižica kar gotovo obilo veselja. Podobice so čedne, pesmice mnoge prav gladke in prijetne. Moderno identificiranje mehkega in terdega končnega l meni seveda ne vgaja; „vstal“ in „kralj“ zame ni rima, celo „vstal“ in „prespal“ ne, ker je eno „wstãw“ (kratek zlog), drugo „prespãw“ (dolgi zlog).

V. A. Bogorodickij, ordinarny profesor imperatorskago Kazanskago universiteta. **O prepodavaniji rusckago jazyka** (iz nabljudenij v Kazanskoj tatarskoj učiteljskoj školě). Izdanije vtoroje. Kazanj. 1899. — Cena 25 kop.

V. A. Bogorodickij, ord. profesor imperatorskago Kazanskago universiteta. **Očerki po jazykověděníju i rusckomu jazyku.** Posobije pri izučeníju nauki o jazykě. Kazanj 1901. — Cena 2 r. — Sklad izdanij autora — v knižnyh magazinah Dubrovina i Br. Bašmakovyh, v Kazani.

Profesor Bogorodickij mi je poklonil te dve svoji knjigi najberž na priporočilo profesorja Baudouin'a de Courtenay, za kar bodi obema učenima gospodoma lepa hvala. Naznanilo na teh platnicah pač ni bil namen ne enemu ne drugemu. Vender si ne morem kaj, da ne bi zlasti druge prav posebno priporočil našim mladim jezikoslovcem, ki umejo ruščino. Obsega 18 raznih jezikoslovnih spisov, večih in manjših, tiskanih prvič od leta 1880 nadalje večinoma v Ruskem Filologiškem Vestniku. V tej knjigi pa se predstavljajo v sistemu, popravljeni in dopolnjeni. Namen imajo seznaniti bravca z osnovami jezikoslovja zlasti od fiziološke in psihološke strani govora.

Najvažnejši za tiste, ki nimajo namena učenega jezikoslovja študirati ter bi se le z ruščino radi bolj seznanili, je deseti mej temi spisi, ki je pa po času prvi, iz leta 1880: „Glasnyje bez udarenija v rusckom jazykě“. Kedor nigdar ni slišal govoriti rojenega Rusa in se je ruščine le iz nemških slovnice učil, ta se bo iz tega spisa prepričal, kako jako se je motil o ruski izreki; prepričal se bo tudi, kako zelo je podobna

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XIX. tečaj.

— ❁ V Gorici 1901 ❁ —

6. zvezek.

XXV. LETO

papeštva sv. očeta Leona XIII.

Prihodnjega februarija meseca se zverši 24. leto, kar vlada katoliško cerkev Leon XIII. Veselo upanje navdaja, smemo reči, ves katoliški svet, da sveti oče še terdnega zdravja dočaka dan, ko nastopi 25. leto svojega slavnega papeštva. Prosimo Boga, naj mu da srečno doživeti tudi konca tistega leta, ter podaljša tako dragoceno življenje do poslednje meje, ki si jo moremo misliti.

Celo natorno je pa, da se ljubezen vernih katoličanov ne da zadržati, da ne bi začela obhajati 25letnice papeževanja tako ljubega, slavnega in častitljivega očeta vže berž, ko bo 24. leto dopolnjeno in 25. nastopi. Vže so se začele tudi priprave; zlasti se je v Rimu vstanovil poseben odbor v ta namen, ki je že razglasil svoj oklic in prav posebno tretjerednike vabi k vdeležbi.

Prepričani smo, da ne zastonj. Tretjerednikov je po katoliških deželah vže jako mnogo, več menda, ko si pri nas mislimo; in če hočejo, vže tudi kaj zdatnega premorejo.

Pa seveda nima to biti le slavnost tretjega reda; to ima biti slavnost vsega katoliškega sveta. Vsi katoliški narodi se bodo skušali, kateri bo svetemu očetu lepše in boljše izkazal svojo ljubezen, vdanost in češčenje.

Ali bomo Slovenci zaostali? Terdno upamo, da ne. Ne bi bilo prav, ne bi bilo lepo za nas. V resnici se je že v enem naših katoliških časnikov, ljubljanskem „Slovenskem Listu“, predložilo, naj se tudi na Slovenskem sestavi v ta namen pripravljavni odbor.

Slovenci imamo, kaker piše imenovani list, celo neki prav poseben vzrok, da se pri tej priliki izkažemo, če mogoče, bolj kaker drugi narodi. „Tako namreč plemenitega Leona XIII. še niso gerdili nikjer na svetu, kaker so to storili neketeri slovenski izveržki. Zato moramo dati svetemu očetu ob slavnosti njegove papeške 25letnice sijajno zadoščenje.“

Kakov je bil tu omenjeni zločin zgubljenih sinov našega naroda, preprosti naši bravci morebiti ne vedo, in mi jim ne maramo natančneje dopovedovati. Zadosti bodi rečeno, da je bil tak, da se je sam cesar zgrozil nad vbozimi Slovenci in svet nas je moral imeti za najsuroviše divjake. Njega, ki ga visoko spoštujejo ne le vsi pravi katoličani, temuč tudi vsi dobri od nas ločeni pravoslavni kristijani, tudi pošteni protestantje in drugi krivoverci, tudi celo mahomedani in pagani, ki vedo zanj, njega si je upal nesramno psovati list, ki se tiska v našem glavnem mestu in razpošilja povsem Slovenskem. In ker se dandanašnji tako rekoč nič ne zgodi, da se ne bi zvedelo po celem svetu, se po pravici bojimo, da tisto psovanje svetemu očetu samemu ni ostalo neznano. Kaj si je moral misliti blagi starček, ki je toliko ljubezni izkazal Slovenom in toliko časti, kaj si je moral misliti, ko mu je priletela zaušnica prav izmeje nas, ki smo se polastili tistega mogočnega in splošnega imena za našo posebno malenkost in siročino!

Vender zato dobri oče ni nehal ljubiti Slovenov, ni nehal novih dobrot jim skazovati, koliker je v njegovi moči in koliker ga niso overli, kaker smo ravno doživeli pri hervažkem zavodu sv. Hijeronima v Rimu, premnogi mogočni sovražniki slovenskega imena. Prepričani smo tudi, da je vže berž tedaj prav sprevidel modri papež, da to pač gotovo nikaker ni „slovenski narod“, ki ga psuje, da je vedel, da je le ta ali oni posamezen zgubljen človek, ki se je mogel pogrezniti tako globoko.

Dasiravno pa smemo po pravici soditi, da se sveti oče, če je morebiti res kedaj izvedel zanj, zdaj pač ne spominja več tistega žalostnega napada, vender moramo priterditi „Slovenskemu Listu“, da je slovenski narod še vedno dolžan pred katoliškim svetom svetemu očetu spodobno zaščeneje. In tolikanj bolj se mora okleniti zdaj svojega papeža, ker se od strani tadanjih psovavcev notranji odpad od vere in cerkve naših očetov začinja doverševati tudi po unanjem prestopu v tempelj odpadlega nemškega mniha Lutra, žalostnega spomina.

„Predlagamo torej“, tako blizu piše imenovani list, „naj se tudi na Slovenskem sestavi pripravljavni odbor, ki naj vodi proslavo te 25letnice po vsej slovenski deželi in ki naj skerbi pri posameznih svečanostih za slavnostne govornike itd. Naše ljudstvo naj kot jeden mož vstane ob srebernem papeževem jubileju in zagermi naj po vsem Slovenskem, da smo nerazdružljivo zvezani s katoliško cerkvijo in njenim poglavarjem. Skupna proslava, pri kateri bi zastopniki slovenskih občin in društev izrazili, združeni z ostalim slovenskim ljudstvom, spoštovanje, ljubezen in voščila Leonu XIII., naj bi se veršila v Ljubljani in naj bi se v ta namen izbrala kaka primerna nedelja ali pa dva praznika skupaj. Posebno bi nas pa veselilo, ako bi se ta slavnost mogla veršiti v družbi milih bratov Hervatov, da bi tako skupno v beli Lju-

bljani pokazali svetu, da smo zedinjeni v hervaško-slovenski vzajemnosti in v katoličanstvu.“ —

Tako „Slovenski List“. — Prav in lepo. Mi se bomo iz serca veselili takega slovesnega shoda, če tudi ne pričujoči. Vender ne moremo zamolčati nekake bojazni. Bojimo se namreč, da bi vtegnila v ljubi Ljubljani tak shod neprijetno motiti znana slovenska g e n t r y *), kaker se je to žalibog vže zgodilo o podobni priliki.

Mi zato tembolj priporočamo neko drugo izjavo, ki bi napravila svetemu očetu še veliko večje veselje in prinesla slovenskemu narodu mnogo večjo in stanovitnišo korist in, kar tudi nekaj velja, ljubljanska gentry je ne bi nikaker mogla motiti.

Kaj bi to bilo? Naši bravci lahko vgamejo.

Slovenski narod naj izpolni svetemu očetu najljubšo željo, slovenski narod naj vstopi v red svetega očeta Leona XIII., v tretji red sv. Frančiška.

Kako je to mogoče? Prav lahko! Tretji red naj se kanonično vpelje po vseh slovenskih župnijah od prve do poslednje in povabijo k vstopu vsi slovenski katoliški ljudje, ki imajo v to določeno število let. Prepričani smo, da jih bo velika večina z veseljem sprejela vabilo in po pravici bo smelo k letu odposlanstvo slovenskega naroda, na čelu mu prvi ali eden prvih tretjerednikov slovenskih, stopivši pred sv. očeta, pokloniti se namestniku Kristusovemu v imenu „naroda tretjega reda“ z veseljem zogotovilom: „O č e, z l a t a in s r e b r a n i m a m o; k a r i m a m o, t o v a m d a m o, s v o j a s e r c a, s a m i s e b e. V e s n a š m a l i s l o v e n s k i n a r o d j e z d r u Ź e n z V a m i v V a š e m r e d u, v t r e t j e m r e d u s v. o č e t a F r a n č i š k a.“ — O, to bo v resnici veselje svetemu očetu, ki mu ga večjega Slovenci ko narod ne moremo narediti.

*) Najnovejša slovenska beseda, ki se izgovarja po angleško d ž é n t r i.

To je naša misel. Slovenske duhovnike tretjerednike prijazno vabimo, naj jo sprejmejo za svojo ter jo skušajo brez odlašanja razširiti mej drugimi duhovnimi brati. Naše katoliške časnike pa nam bodi dovoljeno prositi, naj ne prezirajo te misli, temuč tudi od svoje strani, kar le morejo, store, da se vresniči.

V blagovoljno porabo priporočamo naše spiske o tretjem redu v dosedanjih zvezkih pričujočega tečaja, zlasti v 3. zv. spisek „Tretji red sv. Frančiška — red papeža Leona XIII“, in v pričujočem „Sv. očeta pismo o novih odpustkih 3. reda sv. Frančiška“, kjer je vnovič jasno izraženo prepričanje papeževo o tretjem redu in njega velikem pomenu za vernitev kerščanskega ljudstva h Kristusu.

Svetega očeta pismo o odpustkih za svetovne tretjerednike.*)

LEON XIII.

v večen spomin.

Mnogo smo v dobro in korist tretjega reda sv. Frančiška Asiškega v dolgem našem papeštvu ustanovili, določili in storili, tudi nekaj iz njega stare vredbe in vravnave, kaker je bilo času primerno, ali zljajšali ali prenovili; zdaj pa hočemo izpolniti splošne želje udov tega reda, ki, upamo, da bodo prinesle katoliški cerkvi obilo koristi in sadu. Največo hvalo moramo vedeti in dajati Bogu, kateremu samemu pripisujemo, da je kerščansko ljudstvo, zlasti v toliki oterpnjenosti in zanemarjenosti, radovoljno poslušalo naša opominjevanja in vabila ter se je zbudila pobožnost do serafinskega očeta in pomnožilo število ljudi, ki so želeli vstopiti v tretji red. To nam jasno kaže, da ne leže zanemarjene čednosti kerščanske, ki moremo zdraviti ž njimi bolezni, ki nas tarejo, in odvracati nevarnosti, ki se jih bojimo. Tretji red namreč, ki se tudi svetovni imenuje, množici primeren, je od svojega začetnika

*) Acta Ord. Min. Septembris 1901.

tako vstanovljen. da se v njem ljudje, kaker v neki vadnici, pridniše urijo v kerščanskem življenju, po zgledu Tistega, ki je rekel: „Jaz sem pot, resuica in življenje“. Res da perva dva redova frančiškanska z vajo velikih čednosti nekaj popolnišega in božanstvenišega namerjata; tretji red pa kliče svoje ude k pravičnim, pobožnim in nepokvarjenim šegam in mej domačimi stenami uči bolj poštenost ko svetost življenja. Dokler se torej ne vstavi ta zveličavni tek duhov in bo cvel tretji red frančiškanski po številu in pobožnosti svojih udov, tako dolgo bomo imeli veselo upanje, da bo vender enkrat kerščansko ljudstvo zasebno in javno pospešilo svojo vernitev h Kristusu. Ker pa katoliške ljudi najbolj vleče plačilo duhovnih dobrot, obračamo, hoteč tako rekoč spodbosti že tekoče, v to svoje misli, kar bi jih vtegnilo prej pripeljati v tretji red. Zato priterjamo ljubljenim sinovom vesoljnim poglavarjem redov manjših bratov ter konventualjev, kapucinov in regularnega tretjega reda, poprašavši tudi za njih mnenje svete rimske cerkve kardinalje skupščine postavljene za odpustke in svete relikvije — ter — namestu dupstkov, ki so jih vživali svetovni udje tretjega reda sv. Frančiška, vsled skupnosti s pervim in drugim serafinskim redom, zadobljene po našem apostoljskem pismu od 7. julija 1896 za pet let veljavnem — vse in posamezne odpustke, ki se morejo po načinu priprošnje tudi za mertve darovati, in druge duhovne milosti, kaker so našete v dalje stoječem kazalu, ravno tistim tretjerednikom z našo apostoljsko močjo za vselej privolimo in podelimo.

Kazalo novih odpustkov svetovnemu Tretjemu Redu sv. Frančiška Asiskega podeljenih.

Popolni odpustki.

Tretjeredniki, ki v resnici skesani, ko so opravili spoved in prejeli sveto obhajilo, pobožno obišejejo cerkev, kjer je sedež skupščine, in tam zbrano pomólijo za edinstot mej kerščanskimi knezi, iztrebljenje krivih ver, spreobrnjenje grešnikov in povzdigo svete matere cerkve, dobe lahko ob dnevih in praznikih spod naštetih popolni odpustek vseh svojih grehov, ki ga lahko darujejo po načinu priprošnje tudi za duše vernih, ki so se ločile s tega sveta v ljubezni združene z Bogom.

1. Dne 14. januarja, praznik bl. Odorika, spoznavavca 1. reda.

2. Dne 16. januarja, sv. Berarda, Petra in drugih prvih marternikov serafinskega reda.
3. " 30. " sv. Hijacinte de Mariskottis, dev. 3. reda.
4. " 1. februarja, bl. Andreja de Komitibus, spoz. 1. reda.
5. " 5. " sv. Petra Kerstnika in tovarišev, japonskih marternikov, 1. in 3. reda.
6. " 19. " sv. Konrada iz Placencije, 3. reda.
7. " 21. " sv. Angele Mericije, device 3. reda.
8. " 22.*) " sv. Margarite Kortonske, 3. reda.
9. " 6. marcija, sv. Kolete, device 2. reda.
10. " 9. " sv. Katarine Bolonjske, device 2. reda.
11. " 24. aprilja, sv. Fidelja Zigmariškega, 1. reda, prvega marternika sv. skupščine za širjenje vere.
12. " 28.***) " bl. Lukezija, prvega tretjerednika, ki ga je preoblekel sam sv. vstanovnik v obleko 3. reda.
13. " 17. majnika, sv. Paskalja Bajlona, 1. reda, patrona vseh društev presvetega Rešnjega Telesa.
14. " 19. " sv. Ivona, spoznavavca 3. reda.
15. " 20. " sv. Bernardina Sienskega, zastavonosca presvetega imena Jezusovega.
16. " 30. " sv. Ferdinanda, kralja, 3. reda.
17. " 13. junija, sv. Antona Padovanskega, 1. reda.
18. " 7. julija, sv. Lavrencija Brunduškega, 1. reda.
19. " 8. " sv. Elizabete, kraljice portugaljske, 3. reda.
20. " 9. " ***) sv. Veronike de Julianis, device 2. reda.
21. " 14. " sv. Bonaventure, cerkvenega učenika, 1. reda.
22. " 16. avgusta, sv. Roka, spoznavavca, 3. reda.
23. " 19. " sv. Ludovika, škofa Tolozanskega, 1. reda.
24. " 4. septembra, sv. Roze Viterbske, device, 3. reda.
25. " 18. " sv. Jožefa Kupertinskega, 1. reda.
26. " 27. " sv. Eljzearija, grofa Arijskega, spozn. 3. reda.
27. " 6. oktobra, sv. Marije Frančiške od ran Gospoda našega Jezusa Kristusa, device, 3. reda.
28. " 13. " sv. Danijela in tovarišev, marternikov 1. reda.

*) ali 23. (oziroma). **) ali 15. (oziroma). ***) ali 13. sept. (oziroma).

28. Dne 19. oktobra, sv. Petra Aljkantarskega, 1. reda.
30. „ 27. novembra, bl. Deljfine, device, soproge bl. Eljzearija⁴
3. reda.
31. „ 29. „ vseh svetih treh redov sv. očeta Frančiška.
32. O praznikih obrezovanja, razglašenja (epifanije), vnebohoda Gospoda našega Jezusa Kristusa in na praznik presv. Trojice.
33. O praznikih rojstva, očiščevanja, in vnebovzetja blažene Marije device.
34. O praznikih sv. Mihaela arhangelja, svetih angeljev varihov, sv. Janeza Kerstnika in sv. aposteljuov Petra in Pavla.
35. Dne 2. avgusta morejo dobiti odpustek porcijunkulje, koliker krat od prvih večernic noter do sončnega zahoda tega dne kakovo cerkev ali očitno molitevnicu pervega, družega ali tretjega regularnega reda, ali tuli drugo cerkev ali očitno molitevnicu, kjer je postavno vstanovljena skupščina svetovnega tretjega reda, obišejo, samo da so se spovedali in sveto obhajilo prejeli ter molili, kakor je gori rečeno.
36. Ravno ti tretjeredniki zadobe, ako molijo očenaš, zdravamarija in „čast bodi“ petkrat za srečo in ohranitev kerščanstva in enkrat na Naš (papežev) namen, kolikerkrat to store, vse tiste odpustke, ki jih dobivajo verni, ki postaje rimskega mesta, porcijunkuljo, jeruzalemske kraje, cerkev sv. Jakopa aposteljna v Komposteli obiskujejo, deržeč se določeb od 7. marcija 1678 § „Odpustki pa“, 16. februarja 1852 in 14. aprilja 1856.
37. Ravno ti tretjeredniki zadobe, ako molijo frančiškanski rožni venec, namreč sedmih radosti blažene Marije device, ki obstoji iz 72 zdravamarij in 7 očenašev s pristavljenim 1 očenašem za papeža, popolni odpustek združen z opravljanjem te molitve za serafinski red.
38. Tretjeredniki, ki ponove obljubo tretjega reda dne 16. aprilja, obletnico oblube sv. očeta Frančiška, ali, če so bili postavno zadržani, prvo nedeljo na to, zadobe, ako se spovedo in sv. obhajilo prejmejo, popolni odpustek.

Nepopolni odpustki.

Vsi tretjeredniki obojega spola zadobe, če pobožno obišejo cerkev, kjer je sedež skupščine in Boga prosijo za ohranjenje kerščanstva, odpustek sedem let in sedem kvadragen te dni:

1. O praznikih zaroke, obiskovanja in vpeljanja bl. Marije device.

2. Ravno tako o praznikih najdenja in povišanja sv. Križa.

Naspoled morejo ravno tisti tretjeredniki, ako so bolni ali preboleli in ne morejo lahko od doma, da le petkrat Gospodovo molitev in angeljevo pozdravljenje pobožno opravijo in v Naš namen, kaker rečeno, molijo, zadobiti vse posamezne odpustke, kaker ke bi osebno obiskali redovno ali skupščinsko cerkev. Temu nima nič nasprotnega staviti ovir.

Hočemo pa, da se prepisom tega pisma in tudi natisnjenim izvodom, podpisanim od keterega javnega beležnika in s pečatom osebe v cerkvenem dostojanstvu stoječe zaznamenanim, popolnoma tako verjame, kaker temu pismu samemu, ko bi se izročilo ali pokazalo.

Dano v Rimu pri sv. Petru pod perstanom ribičevim dne 7. septembra 1901 v 24. letu našega papeštva.

M. † P.

Alojzij kard. Macchi.

Imprimatur.

Ex Curia Pr. Aeppali

Goritiae, die 3. Nov. 1901

† J. C. MISSIA

Aeppus.

Mesec oktober.

Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

(Posnel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Osemnajsti dan.

O posebni modrosti sv. Frančiška.

1.

Vse kerščanske čednosti so brez izjeme tako lepe, da ne vemo, kateri bi prednost dali in katero bolj ljubili. One človeka Bogu dopadljivega delajo, in tudi tisti, kateri teh čednosti nimajo nad seboj, si ne morejo kaj, da bi jih vsaj skrivaj ne čislali in ne občudovali. Čednosti so stopnje, po katerih proti nebesam hodimo in zraven so tudi mera slave, katera je v nebesih za nas pripravljena. Pa vse te čednosti

bi ne imele več take velike vrednosti, ako bi se jim ne pridružila čednost prave modrosti, kterera ima to nalogo, da druge čednosti urejuje in vodi, kaker to zahtevajo razne okoliščine časa, kraja in oseb; brez te modrosti bi čednosti ne bile več čednosti, ampak pregreha. Ke bi človek imel nad seboj vse druge čednosti, ne imel pa modrosti, on bi bil podoben morski ladiji, napolnjeni z dragocenim blagom brez previdnega in vajenega kermarja, brez keterega se mora ladija prej ali slej potopiti. Modri Aristotelj pravi, da je modrost tista dušna moč, kterera čioveško pamet vodi glede koristnega in škodljivega delovanja. Sv. Tomaž jo imenuje tisto kerščansko čednost, kterera vse druge čednosti podpira in ž njimi v soglasju deluje. Sv. Avguštin uči, da je modrost tista učenost, kterera človeka uči, kaj mu je storiti in kaj ne, in sv. Bernard pravi, da, kjer bi modrost primanjkovala, bi se čednosti v napake sprevergle. In to je v resnici tako. Če vidimo človeka, ki čednostno živi, pa pri vsaki čednosti nemodro, nespametno ravna, tedaj se nam ne dopade in se ga ogiblremo, njegove čednosti se nam več lepe ne zde. Kako je tedaj potrebno, da imamo pravo modrost, ne modrost tega sveta, ampak modrost, ki pride od Boga, zlasti pa še, ako smo po svojem stanu poklicani, da druge vodimo po potu popolnosti in zveličanja.

2.

Sv. Frančišek, ki je bil ustanovitelj in predstojnik tako mnogoštevilnega reda, ali da bolje rečemo, treh svojih redov, ki je imel tako imenitno nalogo glede vesoljne cerkve in je bil zavoljo tega najlepši zgled vseh čednosti, je samoumevno tudi to čednost modrosti posedel v najpopolnejši meri. Akoravno je bil sam do sebe zelo oster in strog, je bil vendar le proti drugim odjenljiv in prizanesljiv. Ko so v Asizu imeli ono imenitno zborovanje celega reda, imenovano kapitelj pod štorjami, je sv. Frančišek zapazil, da so se tamkaj zbrani bratje z neprimernimi pokorili trapili, ter si tako življenje

krajšali in redu se nekoristne delali. Takoj jim je tako ostro pokorjenje prepovedal, zahtevajoč, da mu izročijo vse tra-pilno orodje, keterega so se nemodro posluževali, da so se ž njim pokorili. Ko so vse te reči izročili, jih je vergel na kup in je vse sežgal. Sv. Frančišek, kaker smo tudi že slišali, je bil kaj zmeren v jedi in pijači; pa keder je bil zunaj samostana, je jedel, kar so predenj položili, da bi ne kazal kake posebnosti ali zbirčnosti, in zapovedal je tudi svojim bratom, da se imajo tako ravnati. Včasih mu je ljubezen svetovala, da je one brate ki so se preveč hoteli s postom pokoriti, nagovarjal naj več jedi uživajo, kar je takrat tudi sam tako storil. Rekel jim je: „Če telo nima potrebne hrane, tudi ne more nositi jarma pokore in ne more tako duši služiti, kaker ona hoče; ni se tedaj čuditi, če se vpira. Videli smo, kako je ljubil vbožnost v obleki in je zametaval vse, kar se mu ni neobhodno potrebno zdelo; vender je pa v svoji modrosti dovolil, da smejo bratje v potrebi črevlje nositi, in predstojnikom je zapovedal, da morajo bratom potrebno obleko preskerbeti, kaker to zahtevajo časi, kraji in merzlo podnebje. On je bil nasproten vsim častem, imenitnim službam in predpravicom, vender je pa vse spoštoval, kateri so vsled rojstva, ali zaslug, ali pa častne stopnje spoštovanja vredni bili. Brate, ki so bili mašniki, ni nigdar očitno opominjal ali svaril, če so se kaj v kaki reči pregrešili, posebno pa je častil starčke in je sè vsemi ljubeznjivo govoril. Sovražil je vsako pregreho in se zavoljo nje tudi mnogokrat bridko zjokal; vender je pa tu in tam take nesrečnike zagovarjal in jih opravičeval, ali jih pa vsaj ni tako kaznoval, kaker so drugi hoteli, ki so bili sicer za čednost vneti, pa malo modri. Provincijalje je enkrat takole opominjal: „Bratje moji“, jim je rekel, „bodite zmerni, keder postave dajate, prizanesljivi do grešnikov in pripravljeni jim odpustiti. Ako hočete, da se bode bratje po vaših besedah ravnali in vaša povelja v dejanju izverševali, pridružite svojim besedam tudi

lepe zglede“. Glejte, kako je sv. Frančišek pri vsaki priložnosti modro ravnal in si je ravno s tem ljubezen vsih pridobil.

3.

Blager nam bratje, ako se bomo tudi mi po zgledu svetega Frančiška in vsih drugih svetnikov pri vsih svojih besedah in djanjah dali voditi od kerščanske modrosti. Ke bi bili to do sedaj vselej storili, o kolikanj bolj bi bili že v popolnosti napredovali in koliko bi bili tudi že koristili svojim bližnjim, posebno tistim, kateri so na kak način naši skerbi izročeni! Koliko dobrega lahko stori n. pr. spovednik v spovednici, ako modro in previdno vodi svoje spokornike vedno se oziraje na razne okoliščine! Koliko more koristiti vnet oznanjevalec besede Božje na pridržnici, ako se v svoji modrosti ozira na razliko kraja, časa in oseb! Lahko se pa zgodi, da z enim samim neprevidnim in nemodrim dejanjem vse podere, za kar se je sam tolikanj in toliko časa trudil in je morebiti tudi druge mnogo truda stalo. Posebno pa je modrost neobhodno potrebna predstojnikom, naj si bodo kateri koli, nižji ali višji, zakaj brez modrosti bi jim bilo nemogoče svojemu poslu zadostovati, ne da bi se v marisketere nerednosti in zmote zapletli. Zavoljo tega pravi modri Aristotelj, da so druge čednosti za vse potrebne, za predstojnike in podložne, modrost pa je čednost posebno in v prvi versti predstojnikov.

Zgled.

Nekega dne so bratje vprašali sv. Frančiška, kake posebne lastnosti mora imeti verhovni poglavar reda manjših bratov, in jim je takole odgovoril: „Ljubi bratje, poglavar tega mojega reda mora biti moder, previden in na dobrem glasu, prost vsake posebne napake, to je take napake, ketera bi koga pohujšati mogla, akoravno drugim ne bi škodovala. On

mora biti mož molitve, in tak, ki zna svoj čas tako razdeliti, da mu ga nekaj zanj ostane, nekaj ga more v prid svojih podložnih obrniti. Vsacega mora rad poslušati in vsakemu prav odgovoriti, nikaker pa ne sme pri bratih kakega razločka delati; vsi mu morajo enaki biti, naj si že bodo bolj priprosti in neučeni, ali pa učenjaki in modroslovci. Njegovo serce mora močno sočutno biti, da svoje brate tolaži, ko se k njemu zatečejo in pri njem tolažbe iščejo; zakaj ke bi pri njem tolažbe na našli, bi lahko obupali. Do terdovratnih in svojeglavnih se mora ponižati in se jim v kaki neimenitni stvari vdati, da jih tako za Kristusa pridobi. Poln ljubezni naj bo tudi do tistih, ki so red zapustiti in enako zgubljenim ovcam zašli na kriva pota, zakaj pomisliti mora, da so gotovo imeli hude skušnjave, ki so jih do tega pripeljale, in naj tudi pomisli, da ke bi po Božjem dopuščanju on sam take skušnjave prestajati moral, bi morebiti še globokeje padel, kaker oni nesrečni. Posebno si mora tudi prizadevati, da bo spoznaval serčne skrivnosti svojih podložnih in bo mogel resnico iz njih privabiti. Zavoljo tega ne sme takoj verjeti onim, ki radi druge tožijo, zlasti ako so močno jezični, ampak naj se poprej do čistega prepriča o resnici. Dalje mora tudi tak biti, da ne odneha od ostrosti in čistosti svetega vodila tudi v najmanjši stvari, ali da s preveliko ostrostjo koga ne pogubi; tudi naj ne podpira lenobe in mehkužnosti. Sploh naj tako ravna, da se ga bodo vsi bali in da ga bodo zraven vsi ljubili.“ Iz teh naukov vidimo, kako je sv. Frančišek dobro poznal človeško serce in kolika je bila njegova modrost.

P r a v i l o s v. F r a n č i š k a : „Modrost je vodnica vseh čednosti, pa ne tista modrost, ketera iz sveta prihaja, ampak tista, katero nas je Jezus učil“.

MOLITEV.

O Gospod, razsvetli sè žarkom tvoje večne modrosti mojo pamet, da bom modro vravnaval vse svoje misli, besede

in djanja, zlasti tiste, ketere namerjajo tvojo čast, moje in mojega bližnjega zveličanje. Uči me tisto modrost, katero priporočuješ v svetem evangeliju rekoč: „Bodite previdni kakor kače in preprosti kakor golobje.“ Odstrani od mene vso nepremišljenost v sojenju, vso prederznost v delovanju, vso nestanovitnost v dobrih sklepih, vso mlačnost v porabi dobrih sredstev, da bom tako zadostil zahtevam stanu in svetega vodila ter enkrat deležen poslal večnega nebeškega veselja.

Čednosti bl. Marije Krescencije Kaufbajrenske.

(P. A. M.)

VI. Poglavje.

Kako goreče je Krescencija častila Mater Božjo, angelje in svetnike.

„Kedor ljubi Jezusa, ta ljubi tudi njegovo mater, in kedor ljubi mater, ta ljubi tudi sina“. Te besede so se pogostokrat slišale iz ust služabnice božje. Vže v otroških letih je ona prav priserčno častila nebeško mater in njena pobožnost je vedno bolj rastla.

Vsacega, kedor jo je slišal govoriti o Mariji, so morale geniti od ljubezni goreče besede, s katerimi je povelicevala vsmiljeno mater in priporočala njeno češčenje. Keder je slišala ali izgovorila sladko ime Marija, je vselej globoko nagnila glavo. Nebeško kraljico je navadno imenovala „svojo priserčno ljubljeno mater“ in zaterjevala je, da je neštēvilnokrat se prepričala, kako je najboljša in najzvestejša mati deržala obljubo, katero ji je bila storila vže v njenih otroških letih, da jo bo namreč kot mati vedno podpirala.

Prav rada in vsa vesela je govorila o prednostih deviške Matere. S prelepimi besedami je povelicevala „to vzvišeno hčer nebeškega očeta, milostipolno mater Sina Božjega in čisto nevesto sy. Duha, gospo in kraljico nebes in zemlje, veselje angeljev, čudež vse vstvarjene lepote, mater vsmičenja in za Bogom po Kristusu najboljšo srednico našega zveličanja, po kateri prejmemo

vse milosti“. Na vso moč je zagovarjala skrivnost njenega brezmadežnega spočetja in vednega devištva. Večkrat je rekla: „Moje največe veselje bi bilo, ke bi mogla kot sužnja ljubezni dati svoje življenje za visoko skrivnost brezmadežnega spočetja, ke bi se svojo kervijo mogla pričati, da je Marija devica pred porodom, o porodu in po porodu svojega božjega Sinu“.

Pogostokrat je z ustmi, gotovo še večkrat pa v sercu izgovarjala razne zdihljeje in hvalo Marijino n. pr.: „Stori me vredno te častiti, o moja ljuba mati!“ Ali: „Moje serce se veseli v Gospodu in se raduje v Mariji, moji preljubi materi“. „O Marija, skazi se mi kot vsmiljena mati“. „O ve nebeške moči, novo pesem pojte Mariji, ker je polna milosti“. „O Marija, spomni se me, in reci, da si moja mati, to mi bo zadosti“.

Vsaki dan je Mariji v čast molila njene dnevnice, molitve v čast njenega brezmadežnega spočetja, rožni venec, lavretanske litanije in večkrat na dan prelepo molitev „Pod tvojo pomoč“ in Marijino pesem Magnifikat. Ko je zvonilo angeljsko češčenje, je vselej kleče z veliko pobožnostjo molila navadne molitve.

Na vse glavne Marijine praznike se je pripravljala z devetdnevnico, z molitvijo, premišljevanjem, postom in raznimi spokornimi deli. O praznikih pa je v enomer poveličevala preblaženo Devico in bila tako prevzeta od svetih čutil, da jih ni mogla zakriti pred svojimi sosestrami: Terdno je bila sklenila nič ne odreči nikomer, kedor jo v imenu Marijinem kaj poprosi, ako to le ni nasprotno volji božji.

Njeno zaupanje v Marijo ni poznalo meja; vse prejete milosti je pripisovala njeni materini priprošnji; zaterjevala je, da ni nikedar in tudi nikedar ne bo Marijo zastonj prosila, ker dobra mati jo je večkrat vže vslišala še preden jo je poprosila.

Vse, s katerimi je prišla v dotiko, je spodbujala k enakemu zaupanju v Marijino pomč.

Ko ji je frančiškan p. Dominik Glajh povedal, da ga noga hudo boli in le težko hodi, mu je precej rekla, naj se k Mariji zateče. On je to storil in svojo prošnjo podperl sè zasluženjem in molitvami služabnice božje in precej je bil popolnoma ozdravljen. Kaderkoli je šlo za spreobrnjenje kakega grešnika, se je ona obrnila k njej, ki je pribežališče grešnikov in čudovit je bil vspeh njene molitve. Sploh je v vsaki stiski, dvojbi, težavi in nevarnosti bežala k Mariji in sè zaupanjem, kaker otrok svoji materi, ji je razodela svojo potrebo. Vse je položila v materine

roke Marijine ter jo prosila, naj to daruje svojemu božjemu sinu.

Njena najljubša duhovna vaja je bila, v duhu Marijo spremljati na vseh njenih potih in ji kot dekla streči. Pred božičnimi prazniki je popotovala z Marijo v Betlehem, ž njo je bežala v Egipt, ž njo se vernila v Nazaret. V postnem času je sè žalostno materjo stala pod križem ali čula pri grobu. Keder je premišljevala terpljenje Jezusovo ni nikedar pozabila bolečin nebeške matere in tudi ona je čutila v sercu ostrost meča, keterega je stari Simeon prerokoval Materi Gospodovi.

Češčenje, katero je Krescencija Mariji skazovala, pa ni obstalo samo v molitvi in premišljevanju. „Marijo v njenih čednostih posnemati, to je pravo češčenje“ tako je ona večkrat rekla. Zato si je pa tudi prizadevala pri raznih priložnostih posebno pa pred sv. obhajilom vaditi se v Marijinih čednostih.

Toliko češčenje in tolika ljubezen je pa zaslužila tudi velike milosti. P. Ot piše: „V svetem tekmoivanju ljubezni, ali more otrok mater bolj ljubiti, ali pa hoče mati otroku večje milosti podeliti, je vedno zmagala mati. Več kaker je potrebovala, je ona našla pri Mariji varstva v nevarnostih, moči v boju, tolažbe v terpljenju; čim bolj jo je napadal svet in pekel, toliko bolj jo je branil nepremagljivi „stolp Davidov“.

Večkrat je imela prikazni preblazene Device, pri katerih je dobivala ljubeznjive nagovore, zveličavne nauke in velike milosti. Vže v otroških letih, kaker smo omenili, se ji je bila prikazala Mati Božja ter ji obljubila, da jo bo kot mati vedno podpirala. Kaker je sama pravila, ji je Mati Gospodova večkrat dela v naročje svoje božje dete, posebno mej petimi lavretanskimi litanijami.

Na praznik Marijinega vnebovzvetja je v prikazni videla slovesni vhod kraljice nebes v sv. mesto božje. Ko je preganjanje služabnice božje v njenih prvih samostanskih letih prišlo do verhunca, se ji prikaže „pomočnica kristjanov“ in ji reče: „Ne boj se jih, jaz ti bom pomagala“. Take besede iz tako mogočnih ust so ji dale ono čudovito moč in stanovitnost. V takem preganjanju je eukrat v svoji celici padla na kolena pred podobo Marijino ter jo prosila, ne za pomanjšanje terpljenja, temuč da bi ona sè svojimi deviškimi rokami sprejela to terpljenje ter ga kot dar ljubezni položila v božje serce Zveličarjevo. Na to se ji prikaže nebeška kraljica v nezmerni slavi ter ji reče: „Veselimo se, da morem mojemu božjemu sinu darovati tako prijeten dar.

Zaterdim ti, da se bo za to cela reka milosti vlila v tvoje serce. Pripravi se za novo preganjanje in vedno se spominjaj besed, ketere je moj božji sin govoril svojim učencem: „Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali“.

Kaker vboga beračica pa je prav goreče prosila „mater lepe ljubezni“ za vedno večo ljubezen do Boga. Enkrat se ji prikaže deviška mati sè svojim božjim detetom in reče: „Hči moja, ako se boš ponižala in vičila kot ta otrok, ga boš resnično in popolno ljutila“.

Nevesta Kristusova je odgovorila: „Da, o mati, to hočem z milostjo božjo storiti“; in k božjemu detetu obrnjena je rekla: „O moj preljubeznjivi Jezus, sprejmi me kot sužnjo in dodeli mi milost, da ti bom mogla sè vsemi močmi nasledovati“. Božje dete jo je milo pogledalo in reklo: darujem ti svojo ljubezen, ljubi me koliker hočeš. Na to je prikazen zginila, v njenem sercu pa zapustila toliko sladkost in ogenj ljubezni, da jo je komaj prenašala.

Enkrat je v božičnem času ležala zelo bolna. Silno je hrepenela te hude bolečine terpeti le iz čiste ljubezni do novorojenega božjega deteta in tako pomnožiti njegovo čast in dopadajenje. Zato je prosila nebeško mater, naj ona te bolečine daruje Jezusu, ker veliko bolj dopade dar otroku iz materinih rok, kot iz rok zaničljive dekle.

Marija se ji z Jezuščkom prikaže in ji reče: „Hči moja, tvoje bolečine bodo zmanjšane“. Na to ji da nebeško dete, ki ji reče: „Moj otrok, tvoja ponižnost in tvoje terpljenje me je k tebi pripeljalo. Znakaj, kedor me išče, me najde; in kedor me najde, bo imel življenje in sicer imel v preobilnosti. V ljubezni in darežljivosti se ne dam prekositi. Glej tedaj, kako dopadljivo mi je, ako iz ljubezni do mene mnogo terpiš. Bodi stanovitna in zvesta; moja milost bo velika“. Na to se je dete zopet vernilo v naročje svoje matere, ki je še rekla: „Jaz sem mati lepe ljubezni, strahu, spoznanja in sv. upanja; vedno bom ostala tvoja mati“. Krescencija pa ni bila samo z nebeško kraljico v tesni družbi, temuč tudi sè vsemi nebeškimi prebivavci. Velika je bila njena ljubezen, njena pobožnost in njeno češčenje angeljev in svetnikov. Navado je imela reči: „Ker sem sama tako prazna in vboga na čednostih, hodim v duhu skozi vse verste svetnikov, ter prosim ko vbogi Lazar za njih priprošnjo, za se in za druge“.

Prav zaupljivo je občevala sè svojim angeljem varihom.

Kaker je sama zaterjevala, ga je v neki posebni duhovni luči vedno gledala na svoji strani, in bila bolj prepričana o njegovi pričujočnosti, kaker, ke bi ga s telesnimi očmi zagledala. Od svojih otroških let naprej je imela vedno veliko spoštovanje do njega, da se ji je nemogoče zdelo, pred njegovimi očmi le kaj neprimernega misliti, kaj še le kaj spregovoriti ali storiti. Iz tega se je tudi pri nji, kaker pri muojih svetnikih, razvilo duhovno občevanje ž njim, tako priserčno in zaupno, kaker je more imeti le pobožen in vbogljiv otrok sé svojim očetom. Vsaki dan ga je častila in zahvaljevala, nikedar ga ni izgubila spred oči, v dvojbah ga popraševala in se vsa prepustila njegovemu vodstvu. Kolikerkrat je šla v cerkev, vselej je prosila svojega angelja variha in vse pričujoče angelje, naj ji pomagajo Kristusa vredno moliti; ko je šla pa iz cerkve in morala iti k počitku, je svojemu angelju varihu naročila, naj mesto nje povelečuje nebeškega ženina.

To njeno pobožnost in ljubezen je angelj varih poplačal z veliko zvestobo in pomočjo. Večkrat se ji je vidno prikazal, jo podučeval v verskih skrivnostih, kazal ji pot notranjega življenja in jo učil, kako mora zatajevati svoje počutke. Ako ga je poklicala na pomoč, ji je hitro pomagal; in ker ga je prosila, naj jo vedno svari in opominja, se je mogla zauesti, da jo bo o pravem času na vse njene dolžnosti opomnil. Zato je tudi vsaki sestri, ketera ji je tožila, da tako rada kaj pozabi, svetovala, naj le svojega angelja variha prosi, da jo o pravem času spomni.

Da je imela prav pogosto prikazni angeljev, je vže iz tega razvidno, ker je baje skozi dve leti iz angeljskih rok prejemale sv. obhajilo. Njen angelj ji je večkrat pomagal tudi pri najnižjih opravilih. Ko je imela službo v kuhinji, večkrat zarad svoje slabosti ni mogla kako težko reč vzdigniti; poklicala je angelja variha in ta ji je precej pomagal. To njegovo pomoč je posebno takrat čutila, ako ji je hudobni duh nagajal; ako ji je ogenj pogasnil, ga je angelj varih zopet prižgal in razdrobljeno posodo zopet zacelil.

Mnogo je častila tudi tri svete nadangelje, Mihaela, Gabrijela in Rafaela ter se na njih praznike pobožno pripravljala. Sv. Mihael, keterega je zelo častila kot slavnega branivca časti božje in variha sv. cerkve, se ji je večkrat prikazal, jo krepčal, tolažil in branil proti peklenskim napadom. Sv. Gabrijel je bil njen posredovavec pri preblaženi Devici. Ako je šlo za spreobrnjenje

kakega velikega grešnika, je ona po tem nebeškem poslancu poslala svoje zdihljeje, molitve in spokorna dela k materi vsmiljenja. Navadni vspeh so bila čudovita spreobrnjenja. Lep je naslednji zgled, kaker ga P. Ot pripoveduje.

Ko je nekega večera zvonilo k angeljskemu češčenju, je ona Zveličarja prosila, naj bi vender storil, da bi po ušesih vseh ljudi donel ta glas zvona, da bi se vsemi angelji in svetniki posebno pa z nadangeljem Gabrijelom vsi ravno tako pozdravili Mater Božjo, kaker jo je ta arhangelj v imenu presvete Trojice pozdravil. Komaj se je bila ta molitev vzdignila iz njenega serca proti nebu, vže se ji prikaže sv. nadangelj ter začne nepopisljivo lepo peti češčenomarijo. Zdaj se njena duša zamakne in gledala je v sv. nebesa in poslušala, kako so vsi prečudno lepo s češčenomarijo pozdravili nebeško kraljico.

Tudi sv. Rafael se ji je včasih prikazal ter jo spremljal na njenih kratkih popotovanjih; tudi ji je bil obljubil v njeno največo tolažbo, da jo bo spremljal na njenem zadnjem potu v večnost, kar je tudi zvesto izpolnil.

P. Ot pripoveduje še o eni prikazni, katero je imela na praznik angeljev varihov, ki je prav pomenljiva za redovne osebe.

Ko so se nekega jutra pričele molitve na kora, je videla zraven vsake sestre pri njih klečalnikih njih angelje varihe.

Pri nekem praznem prostoru je tudi videla angelja, kateremu se je pa na obrazu brala nevolja in nezadovoljnost. Sestra namreč, ki je imela biti na tem prostoru, je iz zanikernosti prišla prepozno.

Vse svetnike je častila kot žive nde Kristusove. Njih godove je pobožno praznovala, govorila svojim sosestram o njih lepih čednostih ter jih spodbujala k posnemanju. Prav posebno je častila rednika Jezusovega sv. Jožefa. Vanj je stavila veliko zaupanje ter zaterjevala, da je po njegovi priprošnji dobivala velike milosti od Boga posebno v časnih zadevah.

Sv. Joahima in sv. Ano si je izvolila za patrona, v cerkvi in samostanu je postavila od obeh lep očičene podobe.

Veliko je bilo njeno veselje, ko je papež Klemen XII. določil, da se naj praznik sv. Joahima v nedeljo mej osmino praznika Marijinega vnebovzjetja v celi cerkvi slovesniše praznuje.

Zelo je častila tudi sv. Janeza Kerstnika in vse aposteljne, mej njimi posebno sv. Janeza in Judeža Tadeja. Njeni posebni patroni so bili sv. Marija Magdalena, sv. Dizma, sv. Krescencija n sv. Barbara; mej n ovejšimi svetniki sv. Janez Nepomuški, sv.

Ignacij, sv. Frančišek Ksaverij, sv. Alojzij in sv. Stanislav Kostka, sv. Terezija, vsi sv. marterniki in vsi svetniki iz reda sv. Frančiška. Pred vsemi pa je častila svojega sv. očeta Frančiška in sv. Antona Padovanskega, ketera sta ji tudi velike milosti sprosila.

Vsaki dan je posebne pobožnosti opravljala v čast sv. Frančišku. Za njegov praznik se je pripravljala vsaj z eno devetdnevnicico in se v teh dneh vadila v vboštju, ponižnosti in ljubezni. Večkrat se ji je sv. oče tudi prikazal.

Nenavadno je ljubila sv. Antona Padovanskega in njemu je goreče priporočevala spreobrnjenje grešnikov. Pri takih priložnostih ga je spomnila, da ga celi svet kliče kot priprošnjika pri zgubljenih rečeh in da je največe zgubljeno, ako je milost božja zgubljena in tukaj njegova pomoč najbolj potrebna.

Povedali smo vže, kako jo je ta svetnik spremljal na njenem romarskem popotovanju in jo enkrat v smertno nevarni bolezni hitro ozdravil.

Ne moremo popisati, kako zaupljivo je ona občevala z nebeškimi prebivavci; le kaj malega hočemo še povedati.

Nekaj dni je bila vsa poterta od dušnega in telesnega terpljenja. Prikaže se ji sv. Bernardin, keterega je tudi zelo častila. Prav z otroško priprostostjo mu začne tožiti: „Ali vender prideš, moj ljubi sv. Bernardin? Kje pa ste vsi tako dolgo?“ Namesto odgovora jo svetnik precej ozdravi in pusti vso veselo in potolaženo.

Sv. Ignacij je bil njen učenik v dušnih zadevah.

Sv. Frančiška Ksaverija je pogosto prosila za spreobrnjenje ajdov in nevernikov. Večkrat je p. Otu povedala, kolik sad je obrodila njena molitev mej ajdi v Aziji in Ameriki. V časih je bila nenavadno vesela. Ko jo je enkrat prednica Ivana vprašala po vzroku njenega veselja, je ponižno odgovorila: „Moj ljubi sv. Ksaverij je bil pri meni in mi je povedal, da se je zopet mnogo nevernikov h katoliški veri spreobrnilo. Zato se veselim.“

O sv. Alojziju se poroča, da ji je kaker njen angelj varih stregel pri njenih opravilih. Ko je nekega dne zakurila veliko peč in zarad slabosti ni mogla v njo spraviti debele klade, je zaklicala: „Moj sv. Alojzij, pomagaj mi vender!“ Precej je vidno stal pri njej in z velikimi burkljami je porinil derva v peč. Modri tega sveta se bodo pri tej priprosti dogodbi posmehovali; pa pisano je: „Pokoučal bom modrost modrih in razumnost razumnih

bom zavergel," in „kar je nespametno pred svetom, je Bog izvolil, da bi osramotil modre.“ 1. Kor. 1, 19. 27.

Ako Bog ni le svetost sama na sebi, temuč tudi vir vse svetosti; ako kot postavodajavec tirja svetost od svojih pametnih stvari: „Bodite sveti, ker sem jaz svet;“ ako kot posvečevavec svetost po svojem Duhu darežljivo deli; ako zapoveduje, da večno božjo svetost ponižuo molimo, sledi samo po sebi, da moramo tudi častiti svetnike, ker njih svetost je enako potokom tekla iz vira božje dobrote in se zopet vrača k Bogu. Kaker ne jemlje soncu nobene časti tisti, ki hvali njegove žarke; kaker ne vzame časti svoji materi otrok, ki spoštuje njeno podobo, tako ne krati čast božjo katoliško češčenje svetnikov, temuč s tem Boga še bolj časti, kot svetost samo na sebi in kot delivca vse svetosti.

Zato, o kristjan, spolnuj oba nauka sv. aposteljna: „Bogu bodi čast in slava“ in „dajte vsakemu, kar ste dolžni: čast, komer čast.“ Za Bogom pa zasluži preblažena devica in zaslužijo vsi nebeški prebivavci največe češčenje, zakaj „nad njimi počiva, kar je časti, slave in moči božje, in njegov Duh.“ 1. Petr. 4, 14.

Društvo za zidanje frančiškanske romarske cerkve
čudodelne bl. Dev. Marije „Matere milosti“
na Tersatu.

Na celi zemlji so le trije kraji tako srečni, da jih je božja previdnost posvetila s hišico bl. Dev. Marije, namreč: Nazaret v Sv. Deželi, Tersat in pa Loreto. Veličastni cerkvi se dvigati nad dvema teh svetih mest; le Tersat pogreša božje hiše, ki bi bila dostojna za tako imenitni sv. kraj. Zato je vroča želja sinov sv. Frančiška, ki so že več stoletij varili tega posvečenega mesta, da se nad svetiščem zgradi čudodelni Materi Božji dostojna cerkev. Neštevilne in neprecenljive so dobrote, ketere deli Bog na priprošnjo Matere usmiljenja pobožnim vernim. Bog je hotel imeti pribežališče vsem ravno na morski obali, da se po kopnem in po morju zatekajo k studencu bogatih milosti. Kedo more prešteti množice romarjev, ki so v vsakoverstnih telesnih stiskah vslišani in na duši potolaženi zapustili ta sveti kraj! Zato terdno zaupamo v milost in neskončno dobroto Onega, ki nam je nav-

dihnil misel Marijino svetišče povečati in Njenemu veličanstvu dostojno okrasiti, da bode tudi vzbudil Marijine častivce, ki bodo radi vložili mali kamenček k spominiku, keterega bomo Hrvatje in Slovenci postavili v proslavo začetka XX. stoletja Materi milosti kot trajni spomin in vidno znamenje naše žive vere in goreče ljubezni do Matere našega božjega Odreženika.

Pravila društva za zidanje frančiškanske romarske cerkve čudodelne bl. Dev. Marije, matere milosti, na Tersatu.

Društveni pokrovitelj je: presvetli gospod dr. Anton Maurović, škof senjsko-modruški.

I. Ime in namen društva.

§ 1.) Ime društva je: dobrodelno društvo za zidanje, povečanje in olupšanje frančiškanske cerkve bl. Dev. Marije na Tersatu.

§ 2.) Namen društva je: nabirati sredstva, da se sezida in vredi cerkev Matere božje na Tersatu po osnovanem načertu in slogu.

II. Sedež društva.

§ 3.) Sedež društva je v frančiškanskem samostanu na Tersatu.

III. Sredstva in udje.

§ 4.) Sredstva, da se doseže ta častni in bogoljubni namen so: denarni prispevki društvenikov, dobrovoljni darovi, miloščina, pobožne zapuščine in drugi dohodki.

§ 5.) Ud društva more biti vsaka poštena oseba ne glede na spol, starost in stan; izvzeti so le oni, katere v obče postava izključuje. — Društvo sestavljajo sledeči udje: a.) ustanovniki, b.) dobrotniki, c.) redni darovavci in d.) izredni darovavci.

IV. Pravice in dolžnosti udov.

§ 6.) Vsak ud je deležen: a.) vseh duhovnih zaslug in dobrih del, kar se jih opravlja za dobrotnike našega samostana kaker: svetih maš, ki se berejo vsako nedeljo za žive in vsak mesec za mertve samostanske dobrotnike. Posebej za ude tega društva pa se bode brala ena sv. maša vsako soboto na velikem altarju Marijinega svetišča, dokler bo društvo obstajalo. Ko pa

bo cerkev dozidana in bo društvo prenehalo, brala se bo za vse čase 10. maja ena sv. maša v svetišču za pokojne ude in dobrotnike.

b.) Vsak društvenik ima pravico vdeležiti se društvenih shodov, tam izraziti svoje mnenje in pri sklepih in volitvah glasovati.

c.) Ko se cerkev zgotovi in društvo preneha, shranijo se imena društvenikov za vedni spomin v posebnej knjigi pod čudodelno podobo bl. Dev. Marije. Imena ustanovnikov in dobrotnikov — pod a in b § 5.) — pa bodo v svetišču na očitnem mestu za vedno napisana.

§ 7.) Vsak ud pa se zaveže: 1.) društvo in njegov namen po svoji moči podpirati z besedo in djanjem; prizadevati si mora tudi, da se društvo razširi;

2.) prispevati

a.) kot ustanovnik	200 kron
b.) „ dobrotnik	100 „
c.) „ redni darovavec	5 „
d.) „ izredni darovavec	1 „

in to enkrat za vselej, ali pa v teku treh let.

V. Vodstvo društva.

§ 8. Društvo vodi predsednik z odborom in občni zbor. Predsednik pa je vselej tačasni predstojnik (gvardijan) tersaškega samostana ali pa od preč. o. provincijala zato imenovani namestnik.

Odbor, keterega voli za tri leta občni zbor, obstoji iz šestih članov. Ta odbor voli s predsednikom: blagajnika, tajuika in druge potrebne upravitelje.

§ 9. Odbor ima oblast koga sprejeti ali pa zaverniti in, če je treba, tudi izključiti, — posebno v slučaju, če kedo ravna proti društvenemu namenu — ter ni dolžan za to navajati vzrokov.

§ 10.) Odbor se snide na predsednikovo povabilo vsaj vsak mesec enkrat k seji, ketere se mora vdeležiti vsaj pet udov. Pri nasvetih in predlogih odločuje večina glasov; ako so glasovi razdeljeni, odloči predsednik.

§ 11.) Odbor skliče vsako leto 10. maja občni zbor, more pa iz važnih vzrokov sklicati tudi izredno zborovanje. K vsem tem zborom pa se morajo povabiti vsi udje.

§ 12.) Odbor vodi vsa društvena opravila, zlasti pa mora

oskerbovati društveno premoženje in paziti na to, da se porabi za društvene namene. Odbor predloži občnemu zboru račun o svojem poslovanju.

§ 13.) Pri sejah odbora in občnega zbora se mora voditi natančen zapisnik, katerega podpišeta predsednik in tajnik.

§ 14.) Predsednik, oziroma njegov namestnik, zastopa društvo glede oblasti in tretjih oseb.

VI. Občni zbor.

§ 15.) Društvo ima vsako leto 10. maja — t. j. na spominski dan, ko so angelji prenesli sv. hišico iz Nazareta na Tersat — svoj občni zbor; tega skliče odbor po svojem predsedniku ali pa po njegovem namestniku. Občni zbor ima sledeče pravice: voliti odbornike, potrditi ali ne potrditi letna poročila in račune, izbrati 2 člana v revizijski odbor za pregledavanje računov, odločevati o spremembi pravil, sklepati o društvenem premoženji, presojevati o pritožbah proti odborovim sklepom radi mogoče slučajno nastale nesloge med društveniki, odločevati o prenehanju društva in o drugih stavljenih predlogih.

§ 16.) Da sklepi občnega zbora veljajo, mora biti pričujočih vsaj 20 udov. Odločuje vedno absolutna večina glasov; kedar pa gre za prestanek društva, morata biti navzočni dve tretjini udov. Ako so glasovi razcepljeni, odločuje glas predsednikov.

§ 17.) Ako se na odločeni dan ne snide zadostno število društvenikov, mora predsednik po preteku osmih dni sklicati na novo občni zbor. Če se tudi tedaj ne zbere predpisano število društvenikov, odločujejo navzočni udje.

§ 18.) Izredni zbor ima z navadnim občnim zborom iste pravice.

VII. Revizijski odbor.

§ 19.) V revizijski odbor voli občni zbor dva uda. Njijuna naloga je: pregledavati društvene račune in nadzorovati odborovo delovanje.

VIII. Razpertije.

§ 20.) Slučajne razpertije, ki bi nastale med člani glede društvenih zadev, rzsodi odbor, pritožbe proti rzsodbi istega — pa občni zbor.

XI. O prenehanju društva.

§ 21.) Društvo preneha: a.) ko bo cerkev zgotovljena in

vrejena; b.) v slučaju, ako bi to odredila dotična oblast; c.) ako tako sklene občni zbor.

X. Društveno premoženje.

§ 22.) Ako bi društvo prenehalo, ali se razpustilo, pripada nabrano društveno premoženje cerkvi bl. Dev. Marije na Tersatu. To se mora naložiti kot glavnica, dokler se ne nabere tolik znesek, kolikeršen je potreben, da se vresniči društveni namen.

§ 23.) Prispevki in darovi udov bodo objavljeni svoječasno v mesečnem listu „Ružičnjak“, dokler bo izhajal.

O. Romuald Jereb
gvardijan na Tersatu.

Ta pravila so poterjena od duhovne in svetne oblasti.

Dostavek

k čast. gosp. D. Janeža nasvetom o širjenju
tretjega reda.

(Dopis).

K 2.) Tudi jaz mislim, da naj bi se Cvetje tako vravnalo, da bi izhajalo, kaker drugi časopisi. Pervič zato, ker že sploh vsakedo rad ima, da ve kedaj mu bo došla kakšna reč, in bo že zato potem Cvetje bolj priljubljeno. Drugič pa zato, ker na deželi malokedo dobi s pošte naravnost na dom; če se pa ne ve, kedaj Cvetje pride, pa tudi ne ve kedaj iti k pismonošu ponj, in tako leži pri njem večkrat prav dolgo, preden se dobi. Ravno tako neugodno je tudi, če ga kedo po dušnih pastirjih prejmlje.

K 3.) Gotovo bi veliko pripomoglo razširjenju tretjega reda, ako bi Cvetje prinašalo poročila o slovesnostih in o vsem, kar se tiče tretjeredniškega življenja. Saj besede samo mičejo, zgledi pa potegnejo za seboj.

K 4.) Zakonske in postarne ljudi je gotovo boljši tretji red od stanovske Marijine družbe. Za mladino naj bi pa bila Marijina družba kot dobra priprava k tretjemu redu.

K. 6.) „Da moremo voditelji dobro voditi tretji red, potrebuje-
mo gradiva za shodne govore“ — piše č. g. Janež. — Jaz temu
dostavim: „Bogat rudnik za te govore so pravila tretjega reda,

in pa njega zgodovina“. („Venec“ o „Mar. druž.“) Ako velja to o Marijinih družbah, tem bolj velja o tretjem redu.

Prečastiti predstojniki in voditelji! Ako hočete, da bomo napredovali pri stavbi tretjega reda, držite se načerta, ki je za to sestavljen in poterjen od najvišjega stavbarja na zemlji.

Ta načert vkaže, da naj vizitator pridno preiskuje, če se postave spolnjujejo. Tako tedaj, to je potrebno, da se postave spolnjujejo; je pa tudi potrebno, da se te postave udom razlagajo. In ravno v tem je krivda, da tretji red ne napreduje, ker se pravila zanemarjajo. Nauki ne bodo tretjega reda spopolnili, če se pri njih o vodilu nič ne sliši. Jaz svetujem torej se vsem svojim prepričanjem: Nauki in govori za tretjeredniške shode naj bodo vsikdar samo o tem, kar se reda tiče. Druge nauke imamo obilo priložnosti druge krati poslušati; kar je za vse vernike sploh, to naj takrat pride na versto, keder je za vse vernike pridiga ali nauk; bodo že tretjeredniki tudi slišali. Pri njih shodih naj se razlagajo v prvi versti njih pravila; pa ne kar poveršno, saj so pravila glavna reč reda. Sv. oče so jih s toliko skerbjo prenovili, in s toli pomenljivim zaupanjem poslali mej katoliški svet; torej niso kakšna malenkost, ki ni veliko na tem, če se spolnjujejo ali ne. Ta pravila imajo veliko moči v sebi, toliko, da napravijo človeka dobrega katoliškega kristijana, morda celo svetnika. Radi jih torej imejmo pred očmi, in kedor ima priložnost in poklic zato, naj jih marljivo pojasnjuje tudi drugim in k njih spolnjevanju navaja.

Že § 1. v I. poglavju ima v sebi zelo pomenljivo nauke, ki jih je treba dandanašnji posebno povdarjati; zlasti o podložnosti do rimske Cerkve in apostolskega sedeža. Mnogo je tudi tretjerednikov, ki premalo veje, kaj so nam sv. oče rimski papež, in kaj nas ž njimi veže. Tudi o njihovi delavnosti, kako vladajo sveto cerkev, je treba večkrat govoriti. Po takih naukih bodo dobili udje katoliškega duha, da bodo terdni v veri in voljno pokorni sv. cerkvi; da se bodo znali tudi potegovati za njene pravice in njeno čast.

K § 5. v II. poglavju pa to le svetujem, in sicer zato, da ne bi bilo izgovora, da ne bi moglo biti veliko tretjerednikov v vsaki župniji. Ako kateri tretjerednik prepogosto k spovedi prihaja, naj ga spovednik ne odvrtače od spovednice s kakšnimi neugodnostmi; ampak uči naj ga držati se reda, kaker ga pred-

pisuje vodilo. „Taki niso najslabši; treba jih je le modro voditi“. (Slomšek).

Tudi o § 8., 9., 10. in 11. bi potrebovali posebnih naukov; v njih so zelo važne reči.

Vender pa je treba sploh vsa pravila večkrat razlagati in razjasnjevati, ter ude k spolnjevanju navajati; ker še le po zvestem spolnjevanju vodila bo tretji red postal za nas res red, ki vodi k Bogu.

Valentin Zavođnik, tretjerednik.

Pomagajmo vernim dušam v vicah!

Mesec listopad! Listje pada. Merzel veter se zigrava ž njim, nastilja ž njim erjava, pusta tla. Tako padajo eni za drugimi človeški rodovi. Smert divja po svetu nevpehavna, mladih in starih se kopičijo trupla v hladno zemljo, njih nevmerjoče duše — ah, kam gredo pa one? One gredo „v hišo svoje večnosti“. (Eccle. 12, 5). V hišo večnega življenja? — Ah —, „ozka so vrata in tesna je pot, ki pelje v življenje in malo jih je, ki jo najdejo“. (Mat. 7, 14.) „In kaj nečistega ne pojde noter“. (Apoc. 21, 27). „Ali če boš krivice gledal, Gospod, Gospod, kedo bo obstal?“ (Ps. 129, 3). „V mnogem se spotikamo vsi“. (Jak. 3, 2). „Če pravimo, da nimamo greha, motimo sami sebe in resnice ni v nas“. (1. Jan. 1, 8). Res, Bog, „če spoznamo svoje grehe, je zvest in pravičen, da nam grehe odpusti in nas očisti od vse krivice“. (1. Jan. 1, 9). Ali, prijatelji, pomislimo in nikar ne pozabimo, s tem, da nam Bog odpusti grehe, naša duša nikakor ni še očiščena vse krivice. Oduščenje sicer pač lahko zadobimo v trenutku, ker nam ga Bog da po odvezi spovednikovi; čiščenje pa potrebuje svojega časa, ker se verši nad dušo, ki se je nesnaga tudi vže odpuščenega greha dostikrat le preterdno derži.

Očiščujejo pa se duše po milosti božji z molitvijo in drugimi dobrimi in spokornimi deli, s časnimi kaznimi, ki nam jih Bog pošilja, naposled tudi z odpustki, ki nam jih cerkev daje iz neizmerne zaklada zasluženja Kristusovega in njegovih svetnikov.

Večinoma, upamo, da merjo katoliški kristijani spravljene z Bogom. Grehi so jim odpuščeni, v stanu milosti božje so, večno zveličanje jim je torej gotovo. Ali nastopiti ga morejo le, ako

so že tudi popolnoma očiščeni. To pa se zelo bojimo, da niso mnogi. Mnogi imajo sicer priložnost na zadnjo uro dobiti popolnoma odpustek, ali je veliko vprašanje, če ga res dobijo? Ne vemo namreč, koliko jih je, ki bi bili brez najmanjšega radovoljnega nagnjenja do vsakega tudi najmanjšega greha, če ravno jim že potekajo poslednji trenutki pozemeljskega življenja. In duše, ki takega nagnjenja niso proste, se popolnega odpustka ne morejo vdeležiti; ostane jim potreba nadaljnega očiščevanja v večnosti.

Pa mnogo jih je tudi, ki so sicer v milosti božji, pa na zadnjo uro nimajo časa in prilike, da bi še na tem svetu svoje duše očistili s popolnim odpustkom, ker ymerjo nagle in nepredvidene smerti. Vse te čaka torej potreba očiščevanja na onem svetu, preden morejo v večno zveličanje.

In to očiščevanje na onem svetu, kaker uči katoliška cerkev, nikaker ni lahko in prijetno, za mnoge morebiti tudi ne kratko, temuč dolgo in jako dolgo.

In duše, obsojene v vice, si tam same ne morejo pomagati. Terpe sicer voljno, saj so gotove svojega zveličanja; ali terpe hudo, — kako hudo, si mi celo misliti ne moremo. „Ravno tisti ogenj je, ki pogubljene žge v peklju in ki pravične v vicah očiščuje“. To je nauk svetih cerkvenih očetov Bonaventure in Tomaža in ž njima večine drugih katoliških bogoslovcev. Strašan nauk, kaj ne! Ali kaker je ta nauk strašan, tako tolažbe polne so besede svetega pisma (2. Mak. 12, 46), ki pravi: „Sveta torej in zveličavna je misel za mertve moliti, da bodo rešeni grehov.“

Same si duše v vicah ne morejo pomagati; ali pomagati jim morejo z molitvijo svetniki v nebesih, in pomagati jim moremo tudi mi katoliški kristijani na zemlji. Saj smo vsi skupaj ž njimi ena občina svetnikov, eno kraljestvo božje, eno duhovno telo. In udje enega telesa si morejo pomagati eni drugim. Pomagati jim moremo z molitvijo in drugimi dobrimi in spokornimi deli, ki jih darujemo zanje Bogu, pomagati jim moremo zlasti z daritvijo svete maše in svetimi odpustki, ki si jih prizadevamo pridobivati, da jih po načinu priprošnje njim prepuščamo.

Predragi naši bratje in sestre tretjega reda! ali vam bo treba še le prigovarjati, da storite, kar je v vaši moči, za vboge tako hudo terpeče duše v vicah? Mislimo, da vam to ni treba; sami dobro veste, kaj vam je storiti; saj ste kristijani, saj ste katoličani, saj ste otroci sv. Frančiška.

Kristijani ste, učenci Kristusovi! In kaj je Kristus naročil svojim učencem, veste. „Novo zapoved vam dam“, je dejal, „da se ljubite mej sabo; kaker sem jaz vas ljubil, da tako tudi vi ljubite eden drugega. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste ljubezen imeli eden do drugega“. (Jan. 13, 34, 35). In sv. Jakob (5, 16) piše: „Molite eden za drugega, da se zveličate“. — Če to velja za žive, katerih si vsaki tudi sam more kaj pomagati, mora pač tolikanj bolj veljati o molitvi za mertve, ki si, kaker smo rekli, sami ne morejo pomagati več.

Pa tudi katoličani ste, dragi tretjeredniki, in vam torej ni neznan, kako sveta katoliška cerkev silno priporoča molitev za mertve vsem vernim, svojim mašnikom in redovnikom jo pa tudi naravnost zapoveduje. Zlasti so dolžni ti na vernih duš dan moliti poverhu drugih navadnih cerkvenih molitev tudi vse velike molitve ali „bilje“ za mertve. In vsak dan skozi celo leto imajo vsako duhovno urno molitev sklepati z besedami: „Vernih duše naj po vsmiljenju božjem počivajo v miru. Amen.“ Vsak večer se v katoliških cerkvah tudi posebej zvoní k molitvi za verne duše v vicah. Ali bi bil dober katoličan, kedor bi se za to nič ne zmenil?

Naposled, predragi, ste tudi tretjeredniki sv. Frančiška in veste, da vam je predpisano, ko se zberete h pogrebu vmerlega brata ali sestre, moliti zanj ali za njo skupaj tretji del svetega rožnega venca in tudi pri sveti maši ali svetem obhajilu pobožno prositi za rajnega ali rajno večnega miru in pokoja. Na ponudbo vam je pa še drugi drugim vernim nepristopen zaklad, zaklad premnogih vašemu redu dovoljenih svetih odpustkov, ki vse lahko darujete tudi za verne duše v vicah. Obilo ste jih imeli že po prvi podelitvi sklenjeni z novim vodilom od 30. majnika 1883. Še več so jih sveti oče Leon XIII. podarili svojemu tolikanj ljubljenu tretjemu redu s podelitvijo od 7. septembra letošnjega leta, kaker imate to natisnjeno v pričujočem zvezku.

Bodite hvaležni, dragi bratje in sestre svojemu velikemu sobratu in očetu, slavnemu papežu Leonu XIII., za tolik dar in glejte, da vam zaklad ne bo ležal nerabljen na papirju. Prizadevajte si pridobivati odpustkov, koliker le morete, in darujte jih radi za verne duše v vicah.

Vender vas prosimo lepo, nikar se pri tem ne motite. Ko prejmljete svete zakramente, nikar ne mislite, da je pri tem poglavitna reč odpustek. Ne! Poglavitna reč so sveti zakramenti

sami na sebi. Najprej mislite vedno le na to, da boste svete zakramente dobro in po vrednem prejekali, da vam bodo odpuščeni grehi in boste napredovali v čednostih. Še le potem se boste mogli v resnici vdeleževati tudi odpustkov.

Tako tudi nikar ne mislite, da boste kaj pomagali vernim dušam v vicah, ako le prav mnogo rožnih vencev in drugih raznih molitev naglo in po mašinsko naberbrate, vaše misli so pa mej tem Bog ve kje, ali pa, ako opravljate molitve, ko bi imeli opravljati svoje stanovske dolžnosti. Varujte se skerbuo, da ne boste, kaker tisti, ki se je Bog pritožil nad njimi: „To ljudstvo me z ustnicami časti, njih serce je pa daleč od mene“. (Mat. 15, 8). Tako češčenje je zasramovanje, take molitve so lupine brez jederca, prazne pleve, zgubljen, zapravljen čas!

Življenje sv. očeta Franciška sestavljeno v 13. stoletju.

(Dalje).

Njegova ponižnost.

„Ker ke bi bil Bog storil kateremu koli tolike dobrote kaker meni, bi bil ta po tem mnogo bolji in Bogu hvaležniši od mene“. Na to je duh v sercu brata rekel: „Spoznaj resničnost prikazni, ker je ponižnost naj ponižnišemu prihranila po napuhu zgubljen sedež“.

VIII.

On se je namreč imel za grešnika, čeprav je bil v resnici sama svetost. Kar si je pridobil (na čednostih), je pozabljal, ter se le na svoje pogreške spominjal. V njemu je bila živa želja, da bi postajal boljši, ter ne zadovoljen s prejšnimi, si je zmirom novih čednosti in zakladov zaslug prizadeval nakopičiti. Bil je ponižen v obleki, ponižen v obnašanju, najbolj ponižen v mislih. Ni se razločevalo, da je redovni predstojstnik in generaljni minister, ako ne po prekrasnem biseru, namreč, da je bil mej manjšimi najmanjši po čednosti ponižnosti. Rajši je hotel biti osramočen in zaničevan, kaker hvaljen in češčen. Večkrat je od vseh češčen občutil veliko žalost, in zoper tako hvaljenje, se je spominjal na svoje pogreške, v ketere se mu je zdelo, da je padel. „Nikoger, je djal, se ne sme hvaliti, čiger konec je še negotov“.

Njegova pokorščina.

Akoravno je bil v redu verhovni predstojnik, si je postavil, da bi ohranil čednost ponižnosti, namestnika, kateremu je hotel, kaker svojemu vikšemu biti zmirom podložen kaker vsak drugi. „Jaz poznam sad pokorščine, je govoril, in kako ne potрати nič časa brez koristi, gđor pokorno glavo podverže jarmu družega“. Zato je tudi rekel: „Gospod mi je mej drugimi dobrotami dal to milost, da bi tako veselo slušal novinca enega dneva, ke bi mi ga dali za vikšega, kaker keterega si bodi še kako previdnega in starega. Ker podložni ne sme svojega predstojnika imeti ko človeka, temuč ko tistega iz čiger ljubezni mu je podveržen, čiger je tudi namestnik. Koliker zaničljiviši je pa, gđor je drugim predstojnik, toliko dopadljiviša je Bogu ponižnost pokornega“.

IX.

O njegovem vboštvu.

Skerbno in marljivo je varoval sveto in evangelijsko vboštvo, katero je Sin božji, ko je prišel na svet, učil in v njem živel. Pravil je, da je ono pot popolnosti in večnega blaženstva zastava in poroštvo. Nihče ni tako hrepenel po zlatu kaker on po tem evangelijskem biseru. Od začetka do konca je bil on v redu zadovoljen z eno samo tuniko in sê štrikom in sviticami; s tem je kazal, kam je spravljal svoje bogastvo. In ker se je odpovedal vsi nevošljivosti, se ni znebil nevošljivosti vboštva, ke bi bil videl kakega bolj vbozega od sebe, in to ne iz hrepenenja po prazni slavi, temuč iz samega občutka sočutja in vzvišene želje do vboštva. In akoravno je hrepenel, da bi se vsi ljudje zveličali, vender, ker se je bal, da bi na ta način vboštvo terpelo, ako bi mnogi pritekli v red, ker mnogo njih več potrebuje ko malo, se je nekoliko bal množva teh, ki so prihajali v red. (Dalje prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se lepo priporočajo naslednji vmerli udje tretjega reda, skupščine goriške: prečastiti g. Anton (Francišek) **Hvalica**, dekan v Št. Petru, bivši mnogoletni goreči voditelj redovne skupščine na Drežnici, Marija (Klara) Pernat iz Ročinja, Marija Slokar; libušenske: Ana (Elizabeta) Skočir

iz Versna, Katarina (Frančiška) Šavli iz Krna, Katarina (Terezija) Smrekar iz Kamna, rodiške: Ana (Marcela) Prelec iz Lokve; čerliške: Jožefa (Marija) Meimolja in Frančišek Berbuč, oba iz Sela, Frančišek (Anton) Gruden iz Sempasa.

Dalje se priporoča v pobožno molitev rajni Štefan Stanič, ki je bil v našem tukajšnjem samostanu nad 40 let dober in zvest hlapec in je po kratki bolezni preteklega mesca lepo in mirno v Gospodu zaspal. Tretjerednica A. B. priporoča svojo bolno sestro; T. L. svojega nevarno obolelega očeta. Neka tretjerednica se priporoča za božjo pomoč v veliki zadregi; M. S., da se ji poverne storjena škoda; neka tretjerednica iz Mozirja za pomoč v dušnih in telesnih potrebah in za žegen božji; neka tretjerednica za milost, da bi mogla križe in težave voljno prenašati in iz serca odpustiti sovražnikom; M. S. v G., vboga vdova, ki leži že 23 tjednov bolna, za zdravje in blagoslov božji; J. K. iz G., da bi ji Bog pomagal v stiskah in bolezni, priporoča tudi svojih pet vbogih otrok, da bi bili pridni in dobri na duši in telesi; neka oseba za pravo spoznanje in dar gorečnosti; neka tretjerednica za posebno pomoč v skušnjavah in za srečno zadujo uro; dve drugi za ozdravljenje hude nevarne bolezni, in za polajšanje v hudih težayah.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: B. E. K., da se mu je po 6nedeljski pobožnosti v čast sv. devici in marternici Filumeni in tridnevniči v čast sv. Antonu Padovauskemu izpolnila želja v Rim priti; neka družina, da je neki na smert bolan človek pred smertjo prejel svete zakramente; M. Z. za ozdravljenje neke deklina; M. K. M., tretjerednica, za pomoč naše ljube Gospe presv. Serca in sv. Antona Padovanskega v izpolnjenju dolžnosti jubilejnega leta; M. O. iz Braslovč za pomoč Marijino in zadobljeno milost; M. P., tretjerednica, da je v veliki stiski po priprošnji prečiste device Marije in sv. Jožefa dobila dobro službo; M. O. iz Šoštanja za pomoč v raznih potrebah; neka tretjerednica, da je bila po sv. Frančišku, sv. Antonu, sv. Ludoviku in sv. Elizabeti obvarovana še večje krivice; A. K. za neko posebno milost, ki jo je prejela; A. M., tretjerednik od Nove cerkve za pomoč v neki bolezni; Ign. M. iz okolice Ravne pri Šoštanju za ozdravljenje v dveh primerih; L. G., tretjerednica v Podgori, za ozdravljenje po trikratnem napadu hude pljučnice.

---

od ene strani ruščina naši slovenščini, pa kako od druge vender različna od nje in v govorjenju za nas malo razumljiva. Ruski samoglasniki, zlasti *a*, *o*, *e*, ohranijo namreč le, keder so povdargeni, svoj prvotni ali pravi glas, v tem primeru se tudi zatezajo. V vseh drugih primerih so jako kratki in gubijo svojo določenost. V zlogu, ki je pred naglašnim, in pa v poslednjem zlogu za naglašnim, ako nima soglasnika za seboj, je *o* tistega glasu kakor *a*, nekak *â*, v vseh drugih primerih sta *o* in *a* čisto enaka našemu polglasniku, torej *ъ*; хлопаться, плакать, плакала, топотъ, топота, говоритъ, молоко se izgovarja: хлôрътса, плáкътъ, плáкътá, тóрътъ, тóръта, гъвъáрит, мълáкó itd. — я се на najnižji stopinji razločnosti spreminja v *ь*, kar je tudi naš polglasnik, le bolj v sprednjem ustnem prostoru artikuliran; поясъ, десять, приняли se izgovarja: рôкъс, дзjésътсj (дзéсътъ), рjнълjи. — Tudi *e* ima na najnižji stopinji glas *ь*; братецъ, будешь, вынесешь se izrekuje: brátsъс (bráсъс), búdzъс (budъс), vънъсъс.

Na podlagi tega spisa prof. Bogorodickega je prof. Baudouin de Courtenay to tvarino po svoje obdelal in nadopolnil v svoji knjizici „Otryvki iz lekcij po fonetikê i morfologiji russkago jazyka. Voronež 1882.“ On uči, da se na najnižji stopnji tudi *ы* in *и* lahko izgovarjata kakor *ъ* in *ь*. Razloček mej krátkim *ы* in *ъ*, in krátkim *и* in *ь* je sploh jako majhin, tako da pravopisa malo vajeni ljudje na mestu *e*, kjer se izgovarja ko *ь*, pogostoma pišejo и: братицъ, очинъ, павиль. Neketeri taki primeri so prešli celo v splošno pisavo: дитя, мачиха; tako tudi: полямя namestu поломя. Zato je v ruščini опыт in ропотъ dobra rima: ортъ — гортъ; ravno tako druge podobne, ki se mi nad njimi jezimo, ker ne poznamo ruske izreke. Ravno iz rim kakor океанъ — сани, ложе — схожи, вельможа — тоже, окóнца — веретёнце, случайно — тайный itd. bi morali sklepati, kako malo ali nič razlike ni celo mej k o n č n i m i nenaglašnimi samoglasniki. Blizu to sta mi tudi ustno zagotavljala ruska profesorja Baudouin de Courtenay in Ljapunov, ko sta me letos prvi julija, drugi avgusta mesca razveselila se svojim prihodom. V poslednjega izreki jaz res končnega kratkega *a* nisem mogel razločiti od polglasnika *ъ*, Пáвловна se mi je slišalo kakor „Pávlъnnъ“ in naravnost mi je terdil prijazni gospod, da se n. pr. нóвая in нóвое v izreki ne razlikuje, to kakor ono se izgovarja nekako „нóвътъ“.

Zakaj pripovedujem vse to? — Zato ker hoče naša nova šola odpraviti *ъ* iz slovenščine čerki *e* na ljubo in s tem misli pospreševati slovansko vzajemnost. Neumna šola! Odpravi *ъ* iz ruščine! —

Dostavek k naznanilu knjižice B. M. Ljapunovega v prejšnjem zvezku. —

„Naglost ni nikoli dobra“, je rekel polž, ki je sedem let na plot lezel in osmo leto dolu pal. Pri vsi naši počasnosti je ostalo zadnjič na platnicah več pomot, ki kažejo preveliko naglico. Tiskarske in pisne naj bodo prepuščene poterpeljivemu bravcu; stvarno pomoto, ki se je tudi vrnila ymes, pa moram že sam popraviti. Ni res namreč da g. Ljapunov ni povedal, kako sam misli, da je nastal naš imperfekt. V resnici namreč piše na str. 20. in 21., da se mu zde verjetniša tista pojasnila izpeljave slo-

venske oblike imperfekta, ki je namignil na nja že Potrebna leta 1876 in se jih zdaj derži prof. Fortunatov se svojimi učenci; mej drugim je tako objasnilo prof. Ulijanovega iz leta 1888, po katerem bi bil ѣ v impf. končnica izpeljanega debla (окончание производной основы), to je, ako prav umem, debla sedanjega časa, ki je izpeljano iz infinitivnega debla, ali v nekaterih primerih naravnost iz korena, s pomočjo sufiksa *e* ali *je*. Potemtakem se moja misel z mislimi ruskih gospofov popolnoma vjema, le da sem skusil jaz pojasniti tudi, kako je prišlo, da ima deblo sedanjega časa v imperfektu namestu kratkega *e*: ѣ. Kako si to razlagajo ruski učenjaki, ne vem. Moja misel: ѣ iz *e* vsled naslednjega *j*, podpira poleg zadnjič omenjenih stslöv. primerov tudi znana prikazen v latinščini: *êjus*, *cûjus*, *hûjus*, *mâjus*; prim. Seelmann, Die Aussprache des Latein 104, 235 id. Spomina vredne so tudi neketere dotične posebnosti naše sedanje slovenščine. Sploh se izgovarja *vê'komê[j]* za *vê'komej*, *vê'komaj*; *dvê'set* (nam. *dvá'jset*) je iz *dva'ijset*, *dve'ijset*. V mojem rojstnem kraju pa pravijo, keder ob enem sonce sije in dež gre, da „*reija tere*“; tu je nastal *ei* (= *ê*) celo iz *ъ*: *rъja*, *Rost*. Proces si mislim tako, da se je *j* (*i* consonans) razcepil v *ij*; primeri tudi *reija* (*rêja*) *Zucht*, *preija* (*prêja*) *žeija* (*žêja*) iz *rêja*, *prêja*, *žêja*. In tako je torej tudi v prvotni slovenščini iz *nese-jehъ* po vsi verjetnosti nastalo *neseijehъ* in to je dalo *несѣяхъ*. — Nastati pa je morala ta tvorba, ko je imelo deblo sed. časa še nekako samostojno veljavo s pomenom participija: *nese-tъ tragend der*, *nese-ješe-t tragend war der*. Zato mislim, da se je tvoril ta čas prvotno edino le z deblom sedanjega časa, nigdar z infinitivnim, in so torej tiste redke tvorbe iz sedanjškega debla v V. in VI. versti: *meštaahъ* (od *metati*), *prijemljaše*, *berêahъ*, *zovêahъ*, *besêdujaše*, *trêbujaše* itd. ostanki prvotnosti, navadne oblike pa, kaker: *zъvaaše*, *tkaaahъ*, *besêdovaaše*, so nastale poznejše po analogiji primerov, ki so na videz iz infinitiva: *dêlaahъ*. Prvotno si moramo misliti tudi tu: *dêlajehъ*, kar se je pa lehkó vže jako zgodaj skrajšalo v *dêlajehъ* po načinu kaker *dobryjeje* v: *dobryje*, *dobrojajejaj* v: *dobrojaj* ali *dobrajaj*; prim. lat. *nutrix* iz *nutritrix, *veneficus* iz *veneficus itd.

Janežičeva Slovenska slovnica. Osmo predelena izdaja. (Dalje).

Po našem pravilu bi se imel pisati seveda sam *l* tudi, kjer se govori *w* za prvotni *lj*. V Ribnici govore n. pr. o zvišanju plače „*prêboušat*, *prêboušek*“ za *priboljšati*, *priboljšek*. Ako bi se to tudi drugod tako izgovarjalo, bi se moralo pisati brez ozira na etimologijo: „*pribolšati*, *pribolšek*“.

V resnici se sploh izgovarja *prijatêw* namestu *prijatelj*; pisati je torej: *prijatelj*. Primeri moje obširno dokazovanje Cv. IX. 5, 6 in X. 2, 3. Dodati bi bilo, da bi vtegnila celo etimologija zdatno podpirati tako pisavo. Sufiks *tel* je namreč etimologično identičen z latinskim *tor* in ima prvotno *l* ne topljen. Besede s tem sufiksom so bile nekedar, kaker latinske na *tor*, soglasniška debla. Ko taka jih ima stara slovenščina še ohranjena v pluraljnem nom., gen. in instr.: *žetete*, *žeteltъ*, *žetely*.

(Dalje.)

Na znanje. Po naročilu naznanjamo, da naj se gospodje trejeredniki, ki žele imei naš direktorij za prihodnje leto, blagovoljno hitro oglasti v bližnjih samostanih. Ali pa ne bo to naznanilo že prepozno, ne vemo.